

**DANYLO HALYTSKY LVIV NATIONAL
MEDICAL UNIVERSITY**

Department of Ukrainian Studies

UKRAINIAN LANGUAGE

**Tasks for self study
in the Ukrainian language for foreign
students of the 2-nd year of the English-
language department of specialty 221
«Dentistry»**

УКРАЇНСЬКА МОВА

**Завдання для самостійної роботи
студентів 2 курсу англomовного відділення
Спеціальності 221 «Стоматологія»**

Lviv 2021

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання для самостійної роботи студентів
з української мови для іноземних студентів 2 курсу
англомовного відділення спеціальності
221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено на
засіданні методичної комісії
кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня 2021
року)

Затверджено профільною
методичною комісією
гуманітарних дисциплін
(протокол № 4 від 31 серпня 2021
року)

Львів 2021

УДК 811.161.2 (072)

Ч 60

Чикайло І.В. та ін.

Українська мова: завдання для самостійної роботи студентів з української мови для іноземних студентів 2 курсу англomовного відділення спеціальності 221 «Стоматологія»: навчальний посібник / Укладач: ст. викладач Чикайло І.В. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 73 с.

Навчальний посібник містить граматичні матеріали, вправи і завдання, орієнтовані на розвиток мовної, мовленнєвої та комунікативної компетенцій, необхідних для продукування та використання української мови у сферах ситуативного та професійного спілкування в усній та писемній формах.

Структура посібника визначається принципом поетапного вивчення граматики. Вона складається з:

- теоретичної частини у формі тексту та таблиць, що допомагає студентам швидше зрозуміти новий матеріал;*
- практичної частини, яка містить систему вправ для закріплення навчального матеріалу.*

Навчальний посібник призначений для самостійної роботи студентів-іноземців стоматологічного факультету 2 курсу англomовного відділення під час вивчення дисципліни «Українська мова».

РЕЦЕНЗЕНТ:

Черкес Надія Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент

Обговорено та ухвалено на засіданні методичної комісії кафедри українознавства
(протокол №1 від 31 серпня 2021 року)

Затверджено профільною методичною комісією гуманітарних дисциплін (протокол
№4 від 31 серпня 2021 року)

LESSON 1

Dentistry. The Accusative and Prepositional Cases of Noun. Complex Words

Стоматологія. Знахідний і місцевий відмінки іменника. Складні слова (4 год)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Називний відмінок (Н) (Nominative)					
Чоловічий рід		Жіночий рід		Середній рід	
однина	множина	однина	множина	однина	множина
Хто?					
студент	- <i>и</i>	студентка	- <i>и</i>		
журналіст	<i>и</i>	журналістка	<i>и</i>		
перекладач	<i>перекладачі</i>	перекладачка	<i>и</i>		
Що?					
звук	- <i>и</i>	мова	наука	- <i>и</i>	- правило - <i>а</i>
центр	<i>и</i>	книга		<i>и</i>	- право <i>а</i> слова
план	рік <i>и</i>	потреба		<i>и</i>	- слово <i>міста</i>
продукт	- <i>и</i>	практика		<i>и</i>	- місто <i>села</i>
рядок	<i>стілці</i>	теорія		<i>теорії</i>	- село <i>числа</i>
стілець		фізика			число <i>житла</i>
					житло
Знахідний відмінок (З) (Accusative)					
(Знати) кого?					
студента	- <i>ів</i>	студентку	студенток		
журналіста	<i>ів</i>	журналістку	- <i>ок</i>		
перекладача	<i>ів</i>	перекладачку	<i>ок</i>		
(Знати) що?					
З=Н		З≠Н		З=Н	
предмет	предмети	мову	мови	правило	правила

Gender	Nominative	Prepositional	Endings
Masculine	університет	в університеті	- і
	готель	у готелі	- ї
	музей	у музеї	
Feminine	школа	у школі	- і
	вулиця	на вулиці	- ї
	аудиторія	в аудиторії	
Neuter	місто	у місті	- і
	вікно	на вікні	
	море	на морі	

Gender	Nominative singular	Locative	
	Що?	Singular	Plural
Masculine	готель	у готелі	у готелях
	завод	на заводі	на заводах

	музей	у музеї	у музеях
Feminine	школа	у школі	у школах
	вулиця	на вулиці	на вулицях
	аудиторія	в аудиторії	в аудиторіях
Neuter	місто	у місті	у містах
	вікно	на вікні	на вікнах
	море	на морі	на морях

Case	Main use	Example
Nominative	<ol style="list-style-type: none"> As the subject of a sentence. As a simple nominative predicate. With the numerals 1,2, 3, 4 	Студент пише. (хто?) Книжка лежить тут. (що?) Петро - студент. Тут 3 (три) студенти .
Accusative	<ol style="list-style-type: none"> As the object of an action. As an object of speech or thought. To denote direction. To denote time. 	Я бачу студента . (кого?) Студентка слухає лекцію . (що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу . (куди?) Лекція була у середу . (коли?)
Locative	<ol style="list-style-type: none"> To denote the location where the action takes place. To denote the time of action. 	Ми живемо в Україні . (де?) Вони приїхали у серпні . (коли?)

Words with two or more basics are called complex. Complex words are created by the compilation of two or more basics: a) with the help of connecting vowels O or E: пароплав, місяцехід, світло-голубий, працездатний; b) without connecting vowels: хліб-сіль, всюдихід, повсякденний.

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки

іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання

Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Стоматологія» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text "Dentistry" and answer the following questions.

1. Що таке стоматологія?
2. Коли стоматологія сформувалась як медична наука?
3. Чим було зуболікування?
4. Коли зародилось зуболікування як медична дисципліна?
5. З чийм іменем пов'язане зародження зуболікування?
6. Як зараз поділяється стоматологія?

2. Прочитайте речення і скажіть, на які питання тут дані відповіді. / Read the sentences and say what questions are answered here.

1. Стоматологія сформувалась як наука у 20-х роках ХХ століття.
2. Стоматологія вивчає хвороби органів порожнини рота, зубів, щелеп та обличчя.
3. Стоматологія сформувалась як медична дисципліна у результаті злиття зуболікування та щелепно – лицевої хірургії
4. Зуболікування зводилось в основному до видалення хворого зуба.
5. Зуболікування як медична спеціальність пов'язане з працями французького лікаря П.Фошара.

3. Прочитайте і скажіть, з яких слів складаються наступні складні слова: / Read and say which words make up the following complex words:

зуболікування, щелепно – лицевий, століття.

4. Знайдіть у тексті «Стоматологія» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text "Dentistry" sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? вивчає ЩО?

ЩО? зародилось КОЛИ?

ЩО? поділяється на ЩО?

5. Складіть із наступних слів речення і запишіть їх. / Construct the sentences with the next words and write them down.

1. Кінці, XVII, XVIII століть, у, як, початку, спеціальність, зуболікування, медична, зародилась.
2. Із, медициною, зуболікування, загальною, до, було, століття, XVII, пов'язане, не.

3. П. Фошара, у, з, пов'язане, першу, лікаря, працями, чергу, французького, знаменитого.

4. Обличчя, розділ, стоматологія, медицини, органів, рота, щелеп, зубів, порожнини, хвороби, вивчає, що.

LESSON 2

Teeth. Accusative, Prepositional, Genitive Cases of nouns. Formation of verbal nouns. Characteristics of the object according to external properties and its purpose

**Зуби. Знахідний, місцевий, родовий відмінки іменників.
Утворення віддієслівних іменників. Характеристика
предмета за зовнішніми властивостями та його
призначенням (4 год.)**

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ. SELF STUDY

Родовий та місцевий відмінки (типові закінчення) Genitive and Locative (Prepositional) Cases (typical endings)

Gender	Nominative singular		Genitive Case				Endings
			Singular	Plural	Singular	Plural	
	ЩО?	ХТО?	ЧОГО?	КОГО?			
Masculine	Автобус олівець трамвай		автобуса олівця трамвая	автобусів олівців трамваїв			-а; -ів -я; -їв
Masculine		студент учитель лікаря водія			студента учителя лікаря водія	студентів учителів лікарів водіїв	-а; -ів -я; -їв
Neuter	поле село море		поля села моря	полів сіл морів			-а; -ів -я; -їв
Feminine	машина вулиця лекція сім'я		машин вулиці лекції сім'ї	машин вулиць лекцій сімей			-а; -я; -о, -е are inserted; -ів
Feminine		сестра учениця мати			сестри учениці матері	сестер учениць матерів	

Gender	Nominative	Prepositional	Endings
Masculine	університет готель музей	в університеті у готелі у музеї	- і - ї

Feminine	школа	у	школі	- і
	вулиця	на	вулиці	- і
	аудиторія	в	аудиторії	
Neuter	місто	у	місті	- і
	вікно	на	вікні	
	море	на	морі	

Gender	Nominative singular	Locative	
		Singular	Plural
	Що?	Де?	
Masculine	готель	у готелі	у готелях
	завод	на заводі	на заводах
	музей	у музеї	у музеях
Feminine	школа	у школі	у школах
	вулиця	на вулиці	на вулицях
	аудиторія	в аудиторії	в аудиторіях
Neuter	місто	у місті	у містах
	вікно	на вікні	на вікнах
	море	на морі	на морях

Case	Main use	Example
Genitive	<ol style="list-style-type: none"> To denote possession. To replace the nominative as a subject when the verb is used in the negative. With the numerals 5-20, and words мало, багато, скільки. To denote dates. To denote direction. 	<p>Це книжка студента. (чия?) Тут немає студента. (кого?) Там не було книжки. (чого?) Тут 8 (вісім) студентів. (кого?) Там багато книжок. (чого?) Це було першого січня. (коли?) Він їде до міста. (куди?) Він їде з міста. (звідки?)</p>
Locative	<ol style="list-style-type: none"> To denote the location where the action takes place. To denote the time of action. 	<p>Ми живемо в Україні. (де?) Вони приїхали у серпні. (коли?)</p>

Noun's Endings of Masculine Gender in Genitive Singular

Endings - а (-я)	Endings - у (-ю)
1. Names of persons and beings: пана, студента, учня, декана, викладача, асистента, професора.	1. Names of material and substances: цукру, кисню, металу, азоту, сиру, супу, піску (but хліба).
2. Names of concrete countable things: ножа, зошита, ключа, олівця, стільця, плаща.	2. Names of nature phenomena: снігу, дощу, вітру, туману, урагану, морозу, циклону.
3. Names of settlements: Києва, Львова, Харкова, Ужгорода, Лондона, Парижа, Відня.	3. Complex names of settlements: Кривого Рогу, Старого Осколу

4. Geographic names with stressed ending or with suffixes -ов-, -ев- : Дніпра, Тетерева, Дністра.	4. Geographic names unstressed endings: Криму, Китаю, Бугу, Непапу, Рейну.
5. Names of animals and trees: тигра, лева, орла, дуба, кедра (cedar).	5. Names of collective notions, names of plants: колективу, твору, хору, гороху (pea), рису.
6. Names of measure of length, weight, months and days of week: метра, грама, тижня, липня, листопада, вівторка, четверга.	6. Names denoting place, space, time: світу, краю, тайму, сету, року, віку, ранку (but вечора).
7. Scientific terms: атома, параграфа, електрона, сектора, круга (but роду, виду, способу).	7. Names of general and abstract notions, social phenomena: аналізу, процесу, імпульсу, конфлікту.
8. Names of machines and their parts: автомобіля, мотора, двигуна, дизеля, автобуса, трактора.	8. Names of institutions, establishments, organizations: інституту, комітету, факультету, університету, деканату.
9. Names of planets, heavenly bodies, groups of stars: Марса, Нептуна, астероїда, боїда.	9. Names of buildings and their parts: вокзалу, заводу, залу, коридору, театру, бару, поверху, будинку, банку (but гаража, балкона, маяка).
In medicine	
10. Names of separate organs, parts of body (as nouns which name concrete single objects): шлунка, міхура, кореня, зуба, рота (but мозку, стравоходу).	10. Names of processes, states, characteristics (especially names of diseases and their symptoms): імунітету, руху, кашлю, болю, грипу, апендициту.
11. Names of instruments: скальпеля, пінцета, шприца.	11. Names of feelings, emotional experience: страху (fear), суму (sorrow), жалю (regret), жаху (horror), переляку (dismay).

Для назви дії (події) фахова мова, крім дієслів, широко вживає віддієслівні іменники, тобто утворені від дієслівних основ іменники, які означають предметну дію. Віддієслівні іменники, що позначають недоконаний процес (дію), утворюють від дієслів недоконаного виду, а ті, що позначають доконаний процес (подію), — від дієслів доконаного виду, здебільшого заміняючи **-ати, -яти, -іти, -їти, -ути, -їти, -ти** на **-анн(я), -янн(я), -інн(я), -їнн(я), -енн(я), -єнн(я), -тт(я)**.

For the name of the action (events), professional language, except verbs, widely used verbal nouns, that is, formed from verbal stems of nouns. Verbal nouns denoting a incomplete process (action) form from verbs of an imperfective aspect, and those denoting the compleated process (event) - from the verbs of the perfective aspect, mostly replacing **-ati, -yati, -iti, -iiti, -uti, -iiti, -ti** to **-ann(ya), -yann(ya), -inn(ya), -iinn(ya), -enn(ya), -eyenn(ya), -tt(ya)**.

Методичне забезпечення заняття. Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук Л.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Зуби» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Teeth» and answer the following questions.

1. Що таке зуби і для чого вони влужать?
2. Чим вкриті зуби?
3. Які основні види зубів є у людини?
4. Які набори зубів є у людини?
5. Що визнаєте про зуби мудрості?

2. Доповніть речення, вибираючи правильні слова у дужках. / Complete the sentence by choosing the correct words in brackets.

1. Передні зуби – (ікла, різці, моляри) – тонкі й за (розміром, формою, шириною) нагадують стамеску.
2. Зуби – це тверді, вкриті (шкірою, мембраною, емаллю) кісткові утворення у ротовій порожнині.
3. Премоляри і моляри розміщені у (задній, передній, середній) частині рота.
4. Протягом життя (колір, набір, вид) зубів у людини повністю змінюється.
5. Різці служать для (подріблення, утворення, відкушування, пережовування) їжі.

3. Назвіть дієслова, від яких утворені наступні віддієслівні іменники. / Name the verbs from which the following verbal nouns are formed.

Відкушування, подріблення, утворення, відкушування, пережовування, стирання, призначення, руйнування, чищення.

4. Прочитайте речення і скажіть, на які питання тут дані відповіді. / Read the sentences and say what questions are answered here.

1. **Зуби** вкриті емаллю.
2. Чотири види зубів мають різне призначення.
3. Щоб зуби не боліли і не руйнувалися, їх потрібно регулярно чистити.
4. Зуби знаходяться у ротовій порожнині.
5. До 3-річного віку дитина має 20 молочних зубів.
6. Доросла людина має 32 постійних зуби.
7. Перший набір зубів людини – це молочні зуби.
8. Зуби служать для подріблення їжі.
9. Премоляри і моляри розміщені у задній частині рота.

5. Знайдіть у тексті «Зуби» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Teeth» sentences corresponding to the following grammar constructions:

- ЩО? служить для ЧОГО?
- ЩО? розміщене ДЕ?
- ЩО? складається з ЧОГО?

LESSON 3

Two sets of human teeth. Prepositional, Genitive Cases of nouns and numerals. Quantitative characteristic of the subject

Два набори зубів людини. Місцевий, родовий відмінки іменників та числівників. Кількісна характеристика предмета (4 год)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

**Родовий та місцевий відмінки (типові закінчення)
Genitive and Locative (Prepositional) Cases**

(typical endings)

Gender	Nominative singular		Genitive Case				Ending s
			Singular	Plural	Singular	Plural	
	ЩО?	ХТО?	ЧОГО?		КОГО?		
Masculine	Автобус		автобус	автобусі			-а; -ів -я; -їв
	с		а	в			
	олівець		олівця	олівців			
	трамвай		трамва	трамваї			
	й		я	в			

Masculine		студент учитель лікар водій			студент а учитель я лікаря водія	студенті в учителі в лікарів водіїв	-а; -ів -я; -їв
Neuter	поле село море		поля села моря	полів сіл морів			-а; -ів -я; -їв
Feminine	машина вулиця лекція сім'я		машин и вулиці лекції сім'ї	машин вулиць лекцій сімей			-а; -я; -о, -е are inserted; -ів
Feminine		сестра учениця мати			сестри учениці і матері	сестер учениць матерів	

Gender	Nominative	Prepositional	Endings
Masculine	університет	в університеті	- і
	готель	у готелі	- і
	музей	у музеї	
Feminine	школа	у школі	- і
	вулиця	на вулиці	- і
	аудиторія	в аудиторії	
Neuter	місто	у місті	- і
	вікно	на вікні	
	море	на морі	

Gender	Nominative singular	Locative	
		Singular	Plural
	Що?	Де?	
Masculine	готель	у готелі	у готелях
	завод	на заводі	на заводах
	музей	у музеї	у музеях
Feminine	школа	у школі	у школах
	вулиця	на вулиці	на вулицях
	аудиторія	в аудиторії	в аудиторіях
Neuter	місто	у місті	у містах
	вікно	на вікні	на вікнах
	море	на морі	на морях

Case	Main use	Example
Genitive	<ol style="list-style-type: none"> To denote possession. To replace the nominative as a subject when the verb is used in the negative. With the numerals 5-20, and words мало, багато, скільки. To denote dates. 	<p>Це книжка студента. (чия?) Тут немає студента. (кого?) Там не було книжки. (чого?)</p>

	5. To denote direction.	Тут 8 (вісім) студентів. (кого?) Там багато книжок. (чого?) Це було першого січня. (коли?) Він їде до міста. (куди?) Він їде з міста. (звідки?)
Locative	1. To denote the location where the action takes place. 2. To denote the time of action.	Ми живемо в Україні. (де?) Вони приїхали у серпні. (коли?)

The Ukrainian cardinal numerals are changed by cases. Cardinal **один** has gender and number, cardinal **два** has two forms: **два** – for masculine and neuter and **дві** – for feminine.

Declension of cardinal **один**

Case	Question	Singular		Plural
		Masculine and neuter gender	Feminine gender	
Nominative	Скільки?	один одне(одно)	одна	одні
Genitive	Скількох?	одного	одної (однієї)	одних
Dative	Скільком?	одному	одній	одним
Accusative	як Н. або Р.	як Н. або Р.	одну	як Н. або Р.
Instrumental	Скількома?	одним	одною(однією)	одними
Locative	(на) Скількох?	(на) одному	(на) одній	(на) одних

Declension of cardinals **два, три, чотири**

Nominative	два, дві	три	чотири
Genitive	двох	трьох	чотирьох
Dative	двом	трьом	чотирьом
Accusative	як Називний або Родовий відмінок		
Instrumental	двома	трьома	чотирма
Locative	(на) двох	(на) трьох	(на) чотирьох

Declension of cardinals **5 – 19, 20, 30, 50 – 80**

Nominative	п'ять, шість	сім, вісім	одинадцять
-------------------	--------------	------------	------------

Genitive	п'яти <i>i</i> п'ятьох шести <i>i</i> шістьох	семи <i>i</i> сімох восьми <i>i</i> вісьмох	одинадцяти <i>i</i> одинадцятьо х
Dative	п'яти <i>i</i> п'ятьом шести <i>i</i> шістьом	семи <i>i</i> сімом восьми <i>i</i> вісьмом	одинадцяти <i>i</i> одинадцятьо м
Accusative	п'ять <i>або</i> п'ятьох шість <i>або</i> шістьох	сім <i>або</i> сімох вісім <i>або</i> вісьмох	одинадцять <i>або</i> одинадцятьо х
Instrumental	п'ятьма <i>i</i> п'ятьома шістьма <i>i</i> шістьома	сьома <i>i</i> сімома восьма <i>i</i> вісьмома	одинадцятьм а <i>i</i> одинадцятьо ма
Locative	(на) п'яти <i>i</i> п'ятьох (на) шести <i>i</i> шістьох	(на) семи <i>i</i> сімох (на) восьми <i>i</i> вісьмох	(на) одинадцяти <i>i</i> одинадцятьо х

Usage !

1 - + N (Nom. Sing.) - грам, учень, дівчина, сумка, гривня, село
2, 3, 4 - + N (Nom. Pl.) - грами, учні, дівчини, сумки, гривні, села
5 ... 20

Багато, декілька, мало – скільки?- + N (Gen. Pl.) - грамів, учнів, дівчат, сумок, гривень, сіл

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук Л.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання.

Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Два набори зубів людини» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Two sets of human teeth» and answer the following questions.

1. Що ми можемо побачити, коли оглядаємо рот немовляти?
2. Де ці контури розташовані?
3. Що ви можете розказати про молочні зуби людини?
4. Яким є набір постійних зубів людини і яка його формула?
5. Які зуби появляються у людини першими?

2. Поставте слова і словосполучення у дужках у правильній граматичній формі й запишіть їх. / Put the words and phrases in brackets in the correct grammatical form and write them down.

1. Доросла людина має 32 (постійні зуби).
2. Постійний набір зубів на 12 (зуби) більший, ніж набір молочних зубів.
3. Останні три моляри появляються у 17 – 20 (роки).
4. Людина має 20 (молочні зуби).
5. Перший моляр появляється у віці 6 – 7 (роки).

3. Прочитайте і запишіть речення, замінюючи слова і словосполучення у дужках українськими еквівалентами. / Read and write down sentences, replacing words and phrases in brackets with Ukrainian equivalents.

1. Коли ми (examine the mouth of an infant), ми можемо побачити (outlines of temporary teeth).
2. Постійний набір зубів на 12 зубів більший, (than the set of the temporary teeth).
3. (Temporary teeth are placed) в однаковій кількості (in each jaw) симетрично з кожного боку (from the mesial line of the mouth).
4. Порядок і час, (when the milk teeth are appeared), є дуже різним.
5. (The first permanent tooth), що появляється у людини є моляр.

4. Знайдіть у тексті «Два набори зубів людини» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Two sets of human teeth» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? розташоване ДЕ?

ЩО? появляється КОЛИ?

ХТО? має ЩО?

LESSON 4

Teeth: their development and structure. 1. Milk teeth and permanent teeth. Genitive, Instrumental Cases. Expression of time relations

**Зуби: їх розвиток і будова. 1. Молочні і постійні зуби.
Родовий, орудний відмінки.
Вираження часових відносин (4 год)**

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Gender	Nominative singular		Genitive Case				Endings
			Singular	Plural	Singular	Plural	
	ЩО?	ХТО?	ЧОГО?		КОГО?		
Masculine	Автобус олівець трамвай		автобуса олівця трамвая	автобусів олівців трамваїв			-а; -ів -я; -їв
Masculine		студент учитель лікар водій			студента учителя лікаря водія	студентів учителів лікарів водіїв	-а; -ів -я; -їв
Neuter	поле село море		поля села моря	полів сіл морів			-а; -ів -я; -їв
Feminine	машина вулиця лекція сім'я		машин и вулиці лекції сім'ї	машин вулиць лекцій сімей			-а; -я; -о, -е are inserted; -ів
Feminine		сестра учениця мати			сестри учениць і матері	сестер учениць матерів	

Gender	Nominative Case		Instrumental Case		Endings
Masculine	Що?		Чим?		-ом -ем -єм
	автобус олівець трамвай		автобусом олівцем трамваєм		
Masculine		Хто?		Ким?	-ом -ем -єм
		студент учитель лікар водій		студентом учителем лікарем водієм	
	поле		полем		-ом

Neuter	село море питання		селом морем питанням		- ем - єм - ям
Feminine	машина вулиця аудиторія		машиною вулицею аудиторією		-ою -єю -єю
Feminine		сестра учениця Марія		сестрою ученицею Мрією	-ою -єю -єю
Gender	Nominative singular		Instrumental		Endings
			Singular	Plural	
	Що?	Хто?	Чим?	Ким?	
Masculine	автобус олівець трамвай		автобусом олівцем трамваєм	автобусами олівцями трамваями	- ами - ями
Masculine		студент учитель лікар водій	студентом учителем лікарем водієм	студентами учителями лікарями водіями	- ами - ями
Neuter	поле село море		полем селом морем	полями селами морями	- ами - ями
Feminine	машина вулиця аудиторія		машиною вулицею аудиторією	машинами вулицями аудиторіями	- ами - ями
Feminine		сестра учениця	сестрою ученицею	сестрами ученицями	- ами - ями
		мати друг дитина людина	матір'ю другом дитиною людиною	матерями друзями дітьми людьми	

Case	Main use	Example
Genitive	<ol style="list-style-type: none"> To denote possession. To replace the nominative as a subject when the verb is used in the negative. With the numerals 5-20, and words мало, багато, скільки. To denote dates. To denote direction. 	<p>Це книжка студента. (чия?) Тут немає студента. (кого?) Там не було книжки. (чого?) Тут 8 (вісім) студентів. (кого?) Там багато книжок. (чого?) Це було першого січня. (коли?) Він іде до міста. (куди?) Він іде з міста. (звідки?)</p>
Instrumental	<ol style="list-style-type: none"> To denote instrument by means of which the action is completed. To denote the participant of an action. To denote place. As part of a compound nominative 	<p>Я пишу олівцем. (чим?) Я розмовляю зі студентом. (з ким?) Ми гуляємо містом. (де?) Він був студентом. (ким?)</p>

predicate. 5. To denote the means of communication.	Вони їхали поїздом. (чим?)
--	---

Ordinal numerals are used in the expression of time and «time when», including the time of day and expressions of the year and «year when». As in all other large ordinal numerals, only the last element is an ordinal and it is the only one to change its form. «The Year X» is a nominative construction, while «in the Year X» is a locative construction: *тисяча дев'ятсот дев'яносто дев'ятий рік, the year 1999, у тисяча вісімсот п'ятдесят шостому році, in 1856.*

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук Л.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання.

Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Зуби: їх розвиток і будова. 1. Молочні і постійні зуби» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Teeth: their development and structure. 1. Milk teeth and permanent teeth» and answer the following questions.

1. Як називаються перші зуби, що появляються у людини? Скільки їх?
2. У якій щелепі і коли появляються перші молочні зуби? Як вони називаються ?
3. Коли появляються перші бокові різці?
4. Коли у людини виростають перші молочні моляри?
5. До якого часу закінчується прорізування всіх молочних зубів?
6. Скільки молочних зубів виростає у кожній щелепі?
7. Що відбувається із зубами людини з 3 до 6 – 7 років?
8. Коли прорізаються перші постійні зуби? Як вони називаються? Де вони виростають?
9. Коли починається зміна молочних зубів на постійні?
10. У якому віці закінчується формування постійного прикусу?

3. У кожній щелепі (людина) виростає по 10 молочних (зуби).
4. Постійні зуби (прорізуватися) так, що кожен зуб (змикається) з двома (зуби) на протилежній щелепі.
5. У 12 – 13 (роки) закінчується формування постійного (прикус).

5. Знайдіть у тексті «Зуби: їх розвиток і будова. 1. Молочні і постійні зуби» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Teeth: their development and structure. 1. Milk teeth and permanent teeth» sentences corresponding to the following grammar constructions:

- КОЛИ? появляється ЩО?
 ЩО? починається КОЛИ?
 КОЛИ? виростає ЩО?

LESSON 5

The structure of teeth. The use of Accusative, Locative, Instrumental, Genitive Cases (nouns, adjectives). Expression of spatial relations. Characteristics of the object by constitution and structure

Будова зубів. Вживання знахідного, місцевого, орудного, родового відмінків (іменники, прикметники). Вираження просторових відношень. Характеристика предмета за будовою та структурою (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Case	Main use	Example
Genitive	1. To denote possession. 2. To replace the nominative as a subject when the verb is used in the negative. 3. With the numerals 5-20, and words мало, багато, скільки . 4. To denote dates. 5. To denote direction.	Це книжка студента. (чия?) Тут немає студента. (кого?) Там не було книжки. (чого?) Тут 8 (вісім) студентів. (кого?) Там багато книжок. (чого?) Це було першого січня. (коли?) Він їде до міста. (куди?) Він їде з міста. (звідки?)
Accusative	1. As the object of an action. 2. As an object of speech or thought. 3. To denote direction. 4. To denote time.	Я бачу студента. (кого?) Студентка слухає лекцію. (що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу. (куди?)

		Лекція була у середу . (коли?)
Instrumental	6. To denote instrument by means of which the action is completed. 7. To denote the participant of an action. 8. To denote place. 9. As part of a compound nominative predicate. 10. To denote the means of communication.	Я пишу олівцем . (чим?) Я розмовляю зі студентом . (з ким?) Ми гуляємо містом . (де?) Він був студентом . (ким?) Вони їхали поїздом . (чим?)
Locative	1. To denote the location where the action takes place. 2. To denote the time of action.	Ми живемо в Україні . (де?) Вони приїхали у серпні . (коли?)

Методичне забезпечення заняття. Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання. Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Будова зубів» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «The structure of teeth» and answer the following questions.

1. Які частини виділяють у кожному зубі?
2. Що називається коронкою зуба?
3. Як поділяються зуби за формою та величиною коронок?
4. Яку роботу виконують зуби під час жування?
5. Чим покрита коронка зуба?
6. Що ви знаєте про емаль зуба?
7. Що називається шийкою зуба?
8. Що є коло шийки зуба?
9. Де знаходиться корінь зуба?
10. Чим покритий і чим оточений корінь зуба?

11. Куди і як входять волокна окістя?
12. Для чого служить окістя зуба?
13. Що ви знаєте про кількість коренів у зубах?
14. З чого складається основна маса зуба?
15. Як називається порожнина усередині зуба?
16. Що ви можете розповісти про пульпу?

2. Прочитайте мікротексти і скажіть, яка це частина зуба. Заповніть таблицю. / Read the microtexts and say what part of the tooth it is. Fill in the table.

Коронка	Емаль	Шийка зуба	Окістя	Корінь	
					№ відповіді
					Б а л
					Оцінка

1. Служить для живлення зуба (у ньому є велика кількість кровоносних судин і нервів) і одночасно пом'якшує тиск, який утворюється під час жування їжі.

2. Знаходиться у лунці щелепи і покритий тонким шаром щільної оболонки, яка називається цементом.

3. Видима частина зуба, яка виступає над яснами, за формою якої зуби поділяються на різці, ікла, премоляри і моляри.

4. Найміцніша і найтвердіша тканина людського організму, яка складається з 96 – 98% неорганічних речовин у вигляді різних мінеральних солей і 3 – 4% органічних речовин у вигляді різних білків.

5. Місце переходу коронки зуба у корінь, яке покрите краєм ясен.

3. Вставте у дані речення потрібні прийменники. / Insert the necessary prepositions in these sentences.

1. Дентин складається ... органічної речовини (на; з; у; від).
2. ... кожному зубі виділяють три частини (на; під; у; за).
3. Зуби виконують різну роботу ... час жування (на; за; під; від).
4. Пульпа складається ... з'єднувальної тканини (від; із; під; за).
5. Цемент ... своєю будовою і хімічним складом подібний ... кістки (під; на; за; від; у; до).

4. Поставте слова у правильному порядку і запишіть речення. / Put the words in the correct order and write the sentences.

1. Величину, будову, форму, зуби, мають, людини, і, різну, складну, досить.

2. Зуба, порожнина, тканиною, м'якою, є, зубною, у середині, заповнена, яка.
3. Коренів, зубах, кількість, є, у, різних, різною.
4. Місце, зуба, шийкою, коронки, корінь, у, переходу, називається.
5. Коронки, шийки, покриття, біля, зуба, емалеве, закінчується.

5. Знайдіть у тексті «Будова зубів» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «The structure of teeth» sentences corresponding to the following grammar constructions:

- у ЧОМУ? виділяють ЩО?
- ЩО? покритте ЧИМ?
- ЩО? складається з ЧОГО?

LESSON 6

Examination of teeth. Use of Accusative, Genitive and Instrumental Cases. Expression of causal relations and purpose relations. The use of the words ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО

Огляд зубів. Вживання знахідного, родового та орудного відмінків. Вираження причинних відносин та відносин мети. Вживання слів ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Знахідний відмінок (З) (Accusative)					
(Знати) кого?					
студента	-іє	студентку	студенток		
журналіста	-іє	журналістку	-ок	-	
перекладача	-іє	перекладачку	ок		
		(Знати) що?			
З=Н		З≠Н		З=Н	З=Н
предмет	предмети	мову	мови	правило	правила

Gender	Nominative singular		Genitive Case				Ending s
			Singular	Plural	Singular	Plural	
	ЩО?	ХТО?	ЧОГО?		КОГО?		
Masculine	Автобус		автобуса	автобусів			-а; -ів -я; -їв
	олівець		олівця	олівців			
	трамвай		трамвая	трамваїв			
Masculine		студент			студента	студентів	-а; -ів -я; -їв
		учитель			учителя	учителів	

		ь лікар водій			лікаря водія	лікарів водіїв	
Neuter	поле село море		поля села моря	полів сіл морів			-а; -ів -я; -їв
Feminine	машин а вулиця лекція сім'я		машин и вулиці лекції сім'ї	машин вулиць лекцій сімей			-а; -я; -о, -е are inserted; -ів
Feminine		сестра учениц я мати			сестри учениц і матері	сестер учениць матерів	

Gender	Nominative Case		Instrumental Case		Endings
	Що?	Хто?	Чим?	Ким?	
Masculine	автобус олівець трамвай		автобусом олівцем трамваєм		- ом - ем - єм
Masculine		студент учитель лікар водій		студентом учителем лікарем водієм	- ом - ем - єм
Neuter	поле село море питання		полем селом морем питанням		- ом - ем - єм - ям
Feminine	машина вулиця аудиторія		машиною вулицею аудиторією		- ою - ею - єю
Feminine		сестра учениця Марія		сестрою ученицею Мрією	- ою - ею - єю
Gender	Nominative singular		Instrumental		Endings
	Що?	Хто?	Singular	Plural	
Masculine	автобус олівець трамвай		автобусом олівцем трамваєм	автобусами олівцями трамваями	- ами - ями
Masculine		студент учитель лікар водій	студентом учителем лікарем водієм	студентами учителями лікарями водіями	- ами - ями
Neuter	поле село море		полем селом морем	полями селами морями	- ами - ями
Feminine	машина вулиця аудиторія		машиною вулицею аудиторією	машинами вулицями аудиторіями	- ами - ями

Feminine		сестра учениця	сестрою ученицею	сестрами ученицями	- ами - ями
		мати друг дитина людина	матір'ю другом дитиною людиною	матерями друзями дітьми людьми	

Case	Main use	Example
Genitive	1. To denote possession. 2. To replace the nominative as a subject when the verb is used in the negative. 3. With the numerals 5-20, and words мало, багато, скільки. 4. To denote dates. 5. To denote direction.	Це книжка студента. (чия?) Тут немає студента. (кого?) Там не було книжки. (чого?) Тут 8 (вісім) студентів. (кого?) Там багато книжок. (чого?) Це було першого січня. (коли?) Він їде до міста. (куди?) Він їде з міста. (звідки?)
Accusative	1. As the object of an action. 2. As an object of speech or thought. 3. To denote direction. 4. To denote time.	Я бачу студента. (кого?) Студентка слухає лекцію. (що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу. (куди?) Лекція була у середу. (коли?)
Instrumental	11. To denote instrument by means of which the action is completed. 12. To denote the participant of an action. 13. To denote place. 14. As part of a compound nominative predicate. 15. To denote the means of communication.	Я пишу олівцем. (чим?) Я розмовляю зі студентом. (з ким?) Ми гуляємо містом. (де?) Він був студентом. (ким?) Вони їхали поїздом. (чим?)

Методичне забезпечення заняття. Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англomовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян

довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловйова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання.

Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Огляд зубів» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Examination of teeth» and answer the following questions.

1. Що потрібно зробити під час обстеження ротової порожнини?
2. Чому потрібен огляд усіх зубів під час обстеження ротової порожнини стоматологом?
3. Якою повинна бути система огляду зубів?
4. За допомогою яких інструментів проводять огляд зубів?

2. У наступних реченнях поставте правильні прийменники. / Put the correct prepositions in the following sentences,.

1. Огляд зубів проводять ... допомогою набору інструментів (у; під; від; за; до).
2. Важливо, щоб ... процесі огляду були виявлені усі зміни тканини зуба (на; від; до; у).
3. ... час обстеження порожнини рота потрібно оглянути всі зуби (на; до; під; за).
4. Огляд зубів потрібно починати ... зубів нижньої щелепи (від; до; із; у).

3. Трансформуйте іменникові словосполучення в дієслівні. / Transform noun phrases into verbs.

Зразок: (що?) спостереження за пацієнтом – (що робити?) спостерігати за пацієнтом.

Огляд ротової порожнини - ..., Вивчення стоматології - ..., Проведення операції - ..., Визначення симптомів - ....., Лікування пародонтиту - ..., Розпитування пацієнта - ..., Обстеження пацієнта - ..., Видалення зуба - ..., Лікування карієсу - ... .

4. Трансформуйте дієслівні словосполучення в іменникові. / Transform verb phrases into nouns.

Зразок: (що робити?) утворювати речовини – (що?) утворення речовин.

Розвивати стоматологію - ..., розтинати ясна - ..., загартовувати організм - ..., лікувати карієс - ..., допомагати пацієнту - ....., систематизувати досвід - ..., чистити зуби - ....., заповнювати медичну карту стоматолога - ...

5. Знайдіть у тексті «Огляд зубів» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Examination of teeth» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? потрібно проводити ЯК?

ЩО? проводять ЯК?

ЩО? потрібно для ЧОГО?

LESSON 7

Examination of teeth. Use of Accusative, Genitive and Instrumental Cases. Names of dental instruments

Огляд зубів. Вживання знахідного, родового та орудного відмінків. Назви стоматологічних інструментів (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Знахідний відмінок (З) (Accusative)					
(Знати) кого?					
студента	-іє	студентку	студенток		
журналіста	-іє	журналістку	-ок	-	
перекладача	-іє	перекладачку	ок		
		(Знати) що?			
З=Н		З≠Н		З=Н	
предмет	предмети	мову	мови	правило	правила

Gender	Nominative singular		Genitive Case				Endings
	ЩО?	ХТО?	Singula	Plural	Singula	Plural	
			г		г		
			ЧОГО?		КОГО?		
Masculine	Автобус олівець трамвай		автобуса олівця трамвая	автобусів олівців трамваїв			-а; -ів -я; -їв
Masculine		студент учитель лікарь водій			студента учителя лікаря водія	студентів учителів лікарів водіїв	-а; -ів -я; -їв
Neuter	поле село море		поля села моря	полів сіл морів			-а; -ів -я; -їв
Feminine	машина		машин и	машин вулиць			-а; -я; -о, -е

	вулиця лекція сім'я		вулиці лекції сім'ї	лекцій сімей			are inserted; -iv
Feminine		сестра учениця мати			сестри учениці матері	сестер учениць матерів	

Gender	Nominative Case		Instrumental Case		Endings
Masculine	Що? автобус олівець трамвай		Чим? автобусом олівцем трамваєм		- ом - ем - єм
Masculine		Хто? студент учитель лікар водій		Ким? студентом учителем лікарем водієм	- ом - ем - єм
Neuter	поле село море питання		полем селом морем питанням		- ом - ем - єм - ям
Feminine	машина вулиця аудиторія		машиною вулицею аудиторією		-ою -ею -єю
Feminine		сестра учениця Марія		сестрою ученицею Мрією	-ою -ею -єю

Case	Main use	Example
Genitive	<ol style="list-style-type: none"> To denote possession. To replace the nominative as a subject when the verb is used in the negative. With the numerals 5-20, and words мало, багато, скільки. To denote dates. To denote direction. 	<p>Це книжка студента. (чия?) Тут немає студента. (кого?) Там не було книжки. (чого?) Тут 8 (вісім) студентів. (кого?) Там багато книжок. (чого?) Це було першого січня. (коли?) Він їде до міста. (куди?) Він їде з міста. (звідки?)</p>
Accusative	<ol style="list-style-type: none"> As the object of an action. As an object of speech or thought. To denote direction. To denote time. 	<p>Я бачу студента. (кого?) Студентка слухає лекцію. (що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу. (куди?) Лекція була у середу. (коли?)</p>

Instrumental	16.To denote instrument by means of which the action is completed. 17.To denote the participant of an action. 18.To denote place. 19.As part of a compound nominative predicate. 20.To denote the means of communication.	Я пишу олівцем. (чим?) Я розмовляю зі студентом.(з ким?) Ми гуляємо містом. (де?) Він був студентом. (ким?) Вони їхали поїздом. (чим?)
---------------------	---	---

Методичне забезпечення заняття. Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання. Exercises and tasks

1. Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти. / Choose the corresponding English equivalents to the Ukrainian phrases.

1. ротова порожнина	1. tissue of tooth
2. набір інструментів	2. with this purpose
3. тканини зуба	3. examination of teeth
4. з цією метою	4. mouth cavity
5. огляд зубів (tools)	5. set of instruments

2. Від яких дієслів утворені наступні віддієслівні іменники? / From which verbs are the following verb nouns formed?

Обстеження, огляд, порушення, відвідування, виявлення, ірадіація, лікування, закінчення, проведення, допомога.

3. Поставте наступні слова у потрібній граматичній формі, складіть із них речення і запишіть їх. / Put the following words

in the correct grammatical form, make sentences from them and write them down.

1. Санація, лікування, порожнина, закінчуватися, рот.
2. Мета, з огляд, система, певний, цей, виробити, потрібно, зуби.
3. Зуби, час, рот, порожнина, під, обстеження, потрібно, всі, оглядати.
4. Огляд, зуби, завжди, справа, наліво, проводити, потрібно.

4. Закінчіть наступне речення «Огляд зубів проводять за допомогою...» / Complete the next sentence «Огляд зубів проводять за допомогою...»

- а) столового набору;
- б) набору інструментів;
- в) набору дзеркал і пінцетів.

LESSON 8

Percussion. Locative and Accusative Cases of nouns. Verbal nouns. Indication of the place of action. Terms of naming dental diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the causes of dental diseases

Перкусія. Місцевий та знахідний відмінки іменників. Віддієслівні іменники. Вказування на місце дії. Терміни найменування стоматологічних захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів). Терміни на позначення причин стоматологічних захворювань (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Знахідний відмінок (З) (Accusative)					
(Знати) кого?					
студента	-ів	студентку	студенток		
журналіста	-ів	журналістку	-ок	-	
перекладача	-ів	перекладачку	ок		
(Знати) що?					
З=Н		З≠Н	З=Н	З=Н	З=Н
предмет	предмети	мову	мови	правило	правила

Gender	Nominative	Prepositional	Endings
Masculine	університет	в університеті	- і
	готель	у готелі	- і
	музей	у музеї	
Feminine	школа	у школі	- і
	вулиця	на вулиці	- і
	аудиторія	в аудиторії	

Neuter	місто вікно море	у на на морі	місті вікні	- і
---------------	------------------------	---	----------------	------------

Gender	Nominative singular	Locative	
	Що?	Singular	Plural
Masculine	готель	у готелі	у готелях
	завод	на заводі	на заводах
	музей	у музеї	у музеях
Feminine	школа	у школі	у школах
	вулиця	на вулиці	на вулицях
	аудиторія	в аудиторії	в аудиторіях
Neuter	місто	у місті	у містах
	вікно	на вікні	на вікнах
	море	на морі	на морях

Case	Main use	Example
Accusative	<ol style="list-style-type: none"> 1. As the object of an action. 2. As an object of speech or thought. 3. To denote direction. 4. To denote time. 	Я бачу студента. (кого?) Студентка слухає лекцію. (що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу. (куди?) Лекція була у середу. (коли?)
Locative	<ol style="list-style-type: none"> 3. 1. To denote the location where the action takes place. 4. To denote the time of action. 	Ми живемо в Україні. (де?) Вони приїхали у серпні. (коли?)

For the name of the action (events), professional language, except verbs, widely used verbal nouns, that is, formed from verbal stems of nouns. Verbal nouns denoting a incomplete process (action) form from verbs of an imperfective aspect, and those denoting the compleated process (event) - from the verbs of the perfective aspect, mostly replacing **-ати, -яти, -іти, -їти, -ути, -їти, -ти** to **-анн(я), -янн(я), -інн(я), -їнн(я), -енн(я), -єнн(я), -тт(я)**.

Методичне забезпечення заняття. Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англomовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Перкусія» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Percussion» and answer the following questions.

1. Що таке перкусія?
2. Для чого використовується перкусія?
3. Як проводять перкусію (чим)?
4. Якою є перкусія, коли є запалення?
5. Якою є перкусія, коли запального процесу немає?
6. Якими повинні бути удари під час перкусії?
7. З яких зубів потрібно починати перкусію? Чому?
8. Які види перкусії ви знаєте?
9. Чим відрізняється вертикальна перкусія від горизонтальної?

2. Назвіть дієслова, від яких утворені наступні віддієслівні іменники. / Name the verbs from which the following verbal nouns are formed.

Постукування, ударяння, визначення, виникнення, запалення, відчуття, порівняння.

3. Назвіть іменники, від яких утворені наступні прикметники. / Name the nouns from which the following adjectives are formed.

Больовий, здоровий, хворий, вертикальний, горизонтальний, боковий.

4. Знайдіть у тексті «Перкусія» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Percussion» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? - ЩО?

ЧИМ? стукають по ЧОМУ?

ЩО? необхідно починати з ЧОГО?

LESSON 9-10

Caries. Related words. Adverbs of manner. The use of Locative, Accusative, Instrumental Cases. Expression of spatial relations and indication of the reason for action. Examination of the patient in therapeutic dentistry

Карієс. Споріднені слова. Прислівники способу дії. Вживання місцевого, знахідного, орудного відмінків. Вираження просторових відносин та вказування на причину дії. Обстеження хворого в терапевтичній стоматології (8 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Знахідний відмінок (З) (Accusative)					
(Знати) кого?					
студента	-іє	студентку	студенток		
журналіста	-іє	журналістку	-ок	-	
перекладача	-іє	перекладачку	ок		
(Знати) що?					
З=Н		З≠Н		З=Н	З=Н
предмет	предмети	мову	мови	правило	правила

Gender	Nominative	Prepositional	Endings
Masculine	університет	в університеті	- і
	готель	у готелі	- і
	музей	у музеї	
Feminine	школа	у школі	- і
	вулиця	на вулиці	- і
	аудиторія	в аудиторії	
Neuter	місто	у місті	- і
	вікно	на вікні	
	море	на морі	

Gender	Nominative singular	Locative	
		Singular	Plural
	Що?	Де?	
Masculine	готель	у готелі	у готелях
	завод	на заводі	на заводах
	музей	у музеї	у музеях
Feminine	школа	у школі	у школах
	вулиця	на вулиці	на вулицях
	аудиторія	в аудиторії	в аудиторіях
Neuter	місто	у місті	у містах
	вікно	на вікні	на вікнах
	море	на морі	на морях

Gender	Nominative Case		Instrumental Case		Endings
Masculine	Що? автобус олівець трамвай		Чим? автобусом олівцем трамваєм		- ом - ем - єм
Masculine		Хто? студент учитель лікар водій		Ким? студентом учителем лікарем водієм	- ом - ем - єм
Neuter	поле село море питання		по лем сел ом мор ем питанн ям		- ом - ем - єм - ям
Feminine	машина вулиця аудиторія		маши ною вулиц ею аудиторі єю		-ою -ею -єю
Feminine		сестра учениця Марія		сестр ою учениц ею Мр ією	-ою -ею -єю

Case	Main use	Example
Accusative	1. As the object of an action. 2. As an object of speech or thought. 3. To denote direction. 4. To denote time.	Я бачу студента. (кого?) Студентка слухає лекцію. (що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу. (куди?) Лекція була у середу. (коли?)
Instrumental	21. To denote instrument by means of which the action is completed. 22. To denote the participant of an action. 23. To denote place. 24. As part of a compound nominative predicate. 25. To denote the means of communication.	Я пишу олівцем. (чим?) Я розмовляю зі студентом. (з ким?) Ми гуляємо містом. (де?) Він був студентом. (ким?) Вони їхали поїздом. (чим?)
Locative	5. 1. To denote the location where the action takes place. 6. To denote the time of action.	Ми живемо в Україні. (де?) Вони приїхали у серпні. (коли?)

Adverbs formed from hard-stem adjectives end primarily in -о,

although a small group is characterized by the ending -e (identical in form to the neuter

N.sg. adjectival ending):

добре	well
зле	badly
дешево	cheaply
швидко	quickly
високо	highly
широко	widely
весело	happily
виразно	clearly, distinctly
чисто	cleanly
глухо	dully, voicelessly
narrowly	вузько

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англomовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання.

Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Карієс» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Caries» and answer the following questions.

1. Що таке карієс?
2. Де найчастіше починається руйнування зубів?
3. Як руйнуються зуби під час карієсу?
4. Що утворюється в зубі під час руйнування дентину?
5. Як називається початкова стадія руйнування зубів?
6. Що таке середній карієс?
7. Що робить лікар під час лікування зуба при карієсі?

2. Замість крапок поставте потрібні прийменники. / Instead of dots put necessary prepositions.

1. Невелика порожнина, що утворилася ... зубі, продовжує збільшуватися. (у, на, під, за). 2. Інколи буває больова реакція ... холодне і гаряче. (від, на, у, за). 3. ... час лікування лікар видаляє залишки зруйнованих тканин зуба. (за, при, під, у). 4. Інколи болі pojawiaються ... різних зовнішніх подразників, особливо від солодоців. (під, від, за, до).

3. Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі і запишіть речення. / Put words in brackets in the correct grammatical form and write down the sentence.

1. Початкова стадія руйнування (зуби) часто відбувається без будь-яких больових (відчуття).

2. При карієсі відбувається руйнування поверхні (коронка) і pojawiaється порожнина у (зуб).

3. Процес руйнування зуба (бути) розвиватися далі.

4. Лікар видаляє залишки зруйнованих (тканини, зуб).

5. Коли руйнується дентин у (зуб, утворюватися) порожнина.

4. Знайдіть у тексті «Карієс» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Caries» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? – це ЩО?

ЩО? починається ДЕ?

ЩО? називається ЧИМ?

LESSON 11

Caries. Cognate words. Adverbs of manner. The use of Locative, Accusative, Instrumental Cases. Expression of spatial relations and indication of the reason for action. Examination of the patient in therapeutic dentistry

Карієс. Споріднені слова. Прислівники способу дії. Вживання місцевого, знахідного, орудного відмінків. Вираження просторових відносин та вказування на причину дії. Обстеження хворого в терапевтичній стоматології (4 год.)

**САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
SELF STUDY**

Знахідний відмінок (З) (Accusative)
(Знати) кого?

студента	-іє	студентку	студенток		
журналіста	-іє	журналістку	-ок		
перекладача	-іє	перекладачку	ок		
		(Знати) що?			
З=Н		З≠Н	З=Н	З=Н	З=Н
предмет	предмети	мову	мови	правило	правила

Gender	Nominative	Prepositional	Endings
Masculine	університет	в університеті	- і
	готель	у готелі	- ії
	музей	у музеї	
Feminine	школа	у школі	- і
	вулиця	на вулиці	- ії
	аудиторія	в аудиторії	
Neuter	місто	у місті	- і
	вікно	на вікні	
	море	на морі	

Gender	Nominative singular Що?	Locative	
		Singular	Plural
		Де?	
Masculine	готель	у готелі	у готелях
	завод	на заводі	на заводах
	музей	у музеї	у музеях
Feminine	школа	у школі	у школах
	вулиця	на вулиці	на вулицях
	аудиторія	в аудиторії	в аудиторіях
Neuter	місто	у місті	у містах
	вікно	на вікні	на вікнах
	море	на морі	на морях

Gender	Nominative Case		Instrumental Case		Endings
Masculine	Що?		Чим?		- ом - ем - єм
	автобус		автобусом		
	олівець		олівцем		
Masculine		Хто?		Ким?	- ом - ем - єм
		студент		студентом	
		учитель		учителем	
Neuter		лікар		лікарем	
		водій		водієм	
	поле		полем		- ом - ем - єм - ям
Feminine	село		селом		
	море		морем		
	питання		питанням		
Feminine	машина		машиною		-ою -єю -єю
	вулиця		вулицею		
	аудиторія		аудиторією		

Feminine		сестра учениця Марія		сестрою ученицею Мрією	-ою -єю -єю
-----------------	--	----------------------------	--	------------------------------	-------------------

Case	Main use	Example
Accusative	1. As the object of an action. 2. As an object of speech or thought. 3. To denote direction. 4. To denote time.	Я бачу студента. (кого?) Студентка слухає лекцію.(що?) Він пише про студента. (про кого?) Ми їдемо в Одесу. (куди?) Лекція була у середу. (коли?)
Instrumental	26.To denote instrument by means of which the action is completed. 27.To denote the participant of an action. 28.To denote place. 29.As part of a compound nominative predicate. 30.To denote the means of communication.	Я пишу олівцем. (чим?) Я розмовляю зі студентом.(з ким?) Ми гуляємо містом. (де?) Він був студентом. (ким?) Вони їхали поїздом. (чим?)
Locative	7. 1. To denote the location where the action takes place. 8. To denote the time of action.	Ми живемо в Україні. (де?) Вони приїхали у серпні. (коли?)

Adverbs formed from hard-stem adjectives end primarily in -о, although a small group is characterized by the ending -е (identical in form to the neuter

N.sg. adjectival ending):

добре	well
зле	badly
дешево	cheaply
швидко	quickly
високо	highly
широко	widely
весело	happily
виразно	clearly, distinctly
чисто	cleanly
глухо	dully, voicelessly
narrowly	вузько

**Методичне забезпечення заняття.
Methodological support of classes:**

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловйова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання.

Exercises and tasks

1. Доповніть речення, вибираючи потрібні слова у дужках. / Complete the sentence by choosing the right words in brackets.

1. Спочатку ... невелика пляма крейдяного кольору (руйнуватися, знаходитися, утворюватися).

2. Руйнування емалі та дентину на невелику глибину називається ... карієсом (початковий, глибокий, середній).

3. Інколи болі ... від різних зовнішніх подразників (появлятися, продовжуватися, закінчуватися).

4. Дентин руйнується і в зубі утворюється ... (пляма, амальгама, порожнина).

2. Використайте однокореневі слова РУЙНУВАТИСЯ, РУЙНУВАННЯ, ЗРУЙНОВАНИЙ; ПЛОМБА, ПЛОМБУВАТИ у наступних реченнях. / Use the cognate words РУЙНУВАТИСЯ, РУЙНУВАННЯ, ЗРУЙНОВАНИЙ; ПЛОМБА, ПЛОМБУВАТИ in the following sentences.

1. ... емалі та дентину на невелику глибину називається карієсом.

2. При карієсі ... коронка зуба.

3. Передні зуби звичайно ... цементом, а бокові – металевою ... .

4. Під час лікування карієсу лікар видаляє залишки ... тканин

3. Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти. / Choose the corresponding English equivalents to the Ukrainian phrases.

1. зовнішні подразники. 1. soft tissue of the tooth.

2. руйнування емалі. 2. spot of chalky colour.

3. пляма крейдяного кольору. 3. destruction of enamel.

4. залишки зруйнованих тканин. 4. external irritants.

5. м'які тканини зуба. 5. remains of the destructed tissues.

4. Знайдіть у тексті «Карієс» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text

«Caries» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? пломбують ЧИМ?
ЩО? відбувається ЯК?
ЩО? руйнується ЯК?

LESSON 12

Pulpitis. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of the subject by composition and internal functions. Nouns and adjectives in the Locative, Genitive and Instrumental Cases

Пульпіт. Ступені порівняння прикметників.

Утворення віддієслівних іменників. Характеристика предмета за складом та внутрішніми функціями. Іменники та прикметники у місцевому, родовому та орудному відмінках (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Якісні прикметники виражають ознаки, що можуть виявлятися більшою або меншою мірою, вони мають ступені порівняння: *вищий* і *найвищий*:

Qualitative adjectives express signs that can be manifested to a greater or lesser extent, they have degrees of comparison: comparative and superlative:

якісний прикметник Qualitative adjective	вищий ступінь comparative degree	найвищий ступінь superlative degree
товстий рідкий	- товстіший, - рідший,	- найтовстіший - найрідший,

Вищий ступінь порівняння вказує, що в одному предметі ознака виявляється більшою мірою, ніж в іншому.

Найвищий ступінь порівняння вказує, що ознака виявляється найбільшою мірою.

A **comparative degree** of comparison indicates that in one subject the sign is manifested to a greater extent than in another.

The **superlative degree** of comparison indicates that the sign is manifested to the greatest extent.

Вищий ступінь порівняння утворюється від основи прикметника за допомогою суфіксів **-іш, ш'** (міцний - міцніший).

Найвищий ступінь порівняння утворюється за допомогою додавання до прикметника вищого ступеня префікса **най-** (міцніший- найміцніший).

The **comparative degree** of comparison is formed from the base of the adjective with the suffixes **-іш, ш'** (міцний - міцніший).

The **superlative degree** of comparison is formed by adding to the adjective of the highest degree the prefix **най-** (міцніший- найміцніший).

For the name of the action (events), professional language, except verbs, widely used verbal nouns, that is, formed from verbal stems of nouns. Verbal nouns denoting a incomplete process (action) form from verbs of an imperfective aspect, and those denoting the completed process (event) - from the verbs of the perfective aspect, mostly replacing **-ати, -яти, -іти, -їти, -ути, -йти, -ти** to **-анн(я), -янн(я), -інн(я), -їнн(я), -енн(я), -єнн(я), -тт(я)**.

Declension of Main Groups of Nouns and Adjectives which Modify them

Masculine gender:

Number	Case	Hard group	Soft group
Singular	Nom.	рідний брат	синій олівець
	Gen.	рідного брата	синього олівця
	Dat.	рідному братові (-у)	синьому олівцю (-еві)
	Ace.	рідного брата	синій олівець
	Instr.	рідним братом	синім олівцем
	Loc.	на рідному братові	на синьому олівці
Plural	Nom.	рідні брати	сині олівці
	Gen.	рідних братів	синіх олівців
	Dat.	рідним братам	синім олівцям
	Ace.	рідних братів	сині олівці
	Instr.	рідними братами	синіми олівцями
	Loc.	на рідних братах	на синіх олівцях

1. The **hard group** includes masculine nouns whose stem ends in a hard consonant

except **ж, ч, ш, щ** and the majority of nouns in **р**.

2. The **soft group** includes masculine nouns ending in a soft consonant or **-Й** and some nouns ending in **-ар, -ир (лікар, шахтар)**.

3. Masculine nouns ending in **ж, ч, ш, щ** belong to the **mixed group**. In the dative and instrumental singular and in the nominative and vocative form plural they coincide with the **soft group**. In all other cases, singular and **plural**, they have the same ending as the **hard group: (товариш, плащ, ніж, програвач)**.

Feminine gender:

Number	Case	Hard group	Soft group
Singular	Nom.	рідна сестра	синя сукня
	Gen.	рідної сестри	синьої сукні
	Dat.	рідній сестрі	синій сукні
	Ace.	рідну сестру	синю сукню
	Instr.	рідною сестрою	синьою сукнею
	Loc.	на рідній сестрі	на синій сукні
Plural	Nom.	рідні сестри	сині сукні
	Gen.	рідних сестер	синіх суконь
	Dat.	рідним сестрам	синім сукням
	Ace.	рідних сестер	сині сукні
	Instr.	рідними сестрами	синіми сукнями
	Loc.	на рідних сестрах	на синіх сукнях

1. The **hard group** includes feminine nouns ending in **-а**.
2. The **soft group** includes feminine nouns ending in **-я**.
3. Feminine nouns ending in **-а** after **ж, ч, ш, щ** (such as **площа**) belong to the **mixed group**. In the genitive and instrumental singular and in the nominative and vocative form plural they coincide with the **soft group**. In all other cases, singular and plural, they have the same endings as the **hard group**.

Neuter gender:

Number	Case	Hard group	Soft group
Singular	Nom.	рідне село	синє море
	Gen.	рідного села	синього моря
	Dat.	рідному селу	синьому морю
	Ace.	рідне село	синє море
	Instr.	рідним селом	синім морем
	Loc.	у рідному селі	у синьому морі
Plural	Nom.	рідні села	сині моря
	Gen.	рідних сіл	синіх морів
	Dat.	рідним селам	синім морям
	Ace.	рідні села	сині моря
	Instr.	рідними селами	синіми морями
	Loc.	у рідних селах	у синіх морях

1. The hard group includes neuter nouns ending in **-о**.
2. The soft group includes neuter nouns ending in **-е**.
3. Neuter nouns ending in **-е** after **ж, ч, ш, щ** (such as **прізвище**) belong to the **mixed group**. In the nominative, accusative and instrumental case singular they coincide with the **soft group**. In all other cases, singular and plural, they have the same endings as the **hard group**.

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англomовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Пульпіт» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Pulpitis» and answer the following questions.

1. На що розповсюджується процес руйнування зуба, якщо вчасно не запломбувати каріозну порожнину?
2. Що таке пульпіт?
3. Що ви можете сказати про біль при пульпіті?
4. На які види поділяються пульпіти за своїм перебігом?
5. Що ви можете сказати про гострий пульпіт?
6. Як характеризується гострий гнійний пульпіт?
7. Що ви можете розповісти про хронічні пульпіти?
8. Що робить лікар під час лікування пульпи?
9. З яких двох частин складається лікування пульпіту?

2. Назвіть дієслова, від яких утворені наступні віддієслівні іменники. / Name the verbs from which the following verbal nouns are formed.

Руйнування, зменшення, звертання, відчуття, подразнення, попадання, відсмоктування, лікування, запалення, лікування, видалення, живлення, функціонування, жування, закріплення.

3. Замість крапок поставте потрібні прийменники. / Put the necessary prepositions instead of dots.

1. Лікар ... час лікування пульпіту накладає ... оголену ділянку пульпи ліки (на; під; за; від; у).
2. Пульпа є необхідною ... живлення та нормального функціонування зуба (від; до; у; для).
3. Процес руйнування зуба пошириться ... пульпу (у; під; на).
4. ... перебігом хвороби пульпіти поділяються ... гострі та хронічні (від; на; під; за).

5. Больові відчуття посилюються ... найменшого подразнення (від; за; у; на).

4. Знайдіть у тексті «Пульпіт» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Pulpitis» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? обмежується ДЕ?

ЩО? змінюється ЧИМ?

ЩО? характеризується ЧИМ?

LESSON 13

Pulpitis. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of the subject by composition and internal functions. Nouns and adjectives in the Locative, Genitive and Instrumental Cases

Пульпіт. Ступені порівняння прикметників.

Утворення віддієслівних іменників. Характеристика предмета за складом та внутрішніми функціями. Іменники та прикметники у місцевому, родовому та орудному відмінках (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

Якісні прикметники виражають ознаки, що можуть виявлятися більшою або меншою мірою, вони мають ступені порівняння: *вищий* і *найвищий*:

Qualitative adjectives express signs that can be manifested to a greater or lesser extent, they have degrees of comparison: comparative and superlative:

якісний прикметник Qualitative adjective	вищий ступінь comparative degree	найвищий ступінь superlative degree
товстий рідкий	- товстіший, - рідший,	- найтовстіший - найрідший,

Вищий ступінь порівняння вказує, що в одному предметі ознака виявляється більшою мірою, ніж в іншому.

Найвищий ступінь порівняння вказує, що ознака виявляється найбільшою мірою.

A **comparative degree** of comparison indicates that in one subject the sign is manifested to a greater extent than in another.

The **superlative degree** of comparison indicates that the sign is manifested to the greatest extent.

Вищий ступінь порівняння утворюється від основи прикметника за допомогою суфіксів **-іш, ш'** (міцний - міцніший).

Найвищий ступінь порівняння утворюється за допомогою додавання до прикметника вищого ступеня префікса **най-** (міцніший- найміцніший).

The **comparative degree** of comparison is formed from the base of the adjective with the suffixes **-іш, ш'** (міцний - міцніший).

The **superlative degree** of comparison is formed by adding to the adjective of the highest degree the prefix **най-** (міцніший- найміцніший).

For the name of the action (events), professional language, except verbs, widely used verbal nouns, that is, formed from verbal stems of nouns. Verbal nouns denoting a incomplete process (action) form from verbs of an imperfective aspect, and those denoting the completed process (event) - from the verbs of the perfective aspect, mostly replacing **-ати, -яти, -іти, -їти, -ути, -йти, -ти** to **-анн(я), -янн(я), -інн(я), -їнн(я), -енн(я), -єнн(я), -тт(я)**.

Declension of Main Groups of Nouns and Adjectives which Modify them

Masculine gender:

Number	Case	Hard group	Soft group
Singular	Nom.	рідний брат	синій олівець
	Gen.	рідного брата	синього олівця
	Dat.	рідному братові (-у)	синьому олівцю (-еві)
	Ace.	рідного брата	синій олівець
	Instr.	рідним братом	синім олівцем
	Loc.	на рідному братові	на синьому олівці
Plural	Nom.	рідні брати	сині олівці
	Gen.	рідних братів	синіх олівців
	Dat.	рідним братам	синім олівцям
	Ace.	рідних братів	сині олівці
	Instr.	рідними братами	синіми олівцями
	Loc.	на рідних братах	на синіх олівцях

4. The **hard group** includes masculine nouns whose stem ends in a hard consonant except **ж, ч, ш, щ** and the majority of nouns in **р**.

5. The **soft group** includes masculine nouns ending in a soft consonant or **-й** and some nouns ending in **-ар, -ир** (лікар, шахтар).

6. Masculine nouns ending in **ж, ч, ш, щ** belong to the **mixed group**. In the dative and instrumental singular and in the nominative and vocative form plural they coincide with the **soft group**. In all other

cases, singular and **plural**, they have the same ending as the **hard group**: (*товариш, плащ, ніж, програвач*).

Feminine gender:

Number	Case	Hard group	Soft group
Singular	Nom.	рідна сестра	синя сукня
	Gen.	рідної сестри	синьої сукні
	Dat.	рідній сестрі	синій сукні
	Ace.	рідну сестру	синю сукню
	Instr.	рідною сестрою	синьою сукнею
	Loc.	на рідній сестрі	на синій сукні
Plural	Nom.	рідні сестри	сині сукні
	Gen.	рідних сестер	синіх суконь
	Dat.	рідним сестрам	синім сукням
	Ace.	рідних сестер	сині сукні
	Instr.	рідними сестрами	синіми сукнями
	Loc.	на рідних сестрах	на синіх сукнях

- The **hard group** includes feminine nouns ending in **-а**.
- The **soft group** includes feminine nouns ending in **-я**.
- Feminine nouns ending in **-а** after **ж, ч, ш, щ** (such as *площа*) belong to the **mixed group**. In the genitive and instrumental singular and in the nominative and vocative form plural they coincide with the **soft group**. In all other cases, singular and plural, they have the same endings as the **hard group**.

Neuter gender:

Number	Case	Hard group	Soft group
Singular	Nom.	рідне село	синє море
	Gen.	рідного села	синього моря
	Dat.	рідному селу	синьому морю
	Ace.	рідне село	синє море
	Instr.	рідним селом	синім морем
	Loc.	у рідному селі	у синьому морі
Plural	Nom.	рідні села	сині моря
	Gen.	рідних сіл	синіх морів
	Dat.	рідним селам	синім морям
	Ace.	рідні села	сині моря
	Instr.	рідними селами	синіми морями
	Loc.	у рідних селах	у синіх морях

- The **hard group** includes neuter nouns ending in **-о**.
- The **soft group** includes neuter nouns ending in **-е**.
- Neuter nouns ending in **-е** after **ж, ч, ш, щ** (such as *прізвище*) belong to the **mixed group**. In the nominative, accusative and instrumental case singular they coincide with the **soft group**. In all other cases, singular and plural, they have the same endings as the **hard group**.

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання Exercises and tasks

1. Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі і запишіть речення. / Put the words in brackets in the correct grammatical form and write the sentence.

1. Лікування складається із видалення (пульпа) та пломбування (каріозна порожнина).
2. Біль інколи обмежується у (даний зуб).
3. Пульпіт – це запалення м'яких частин (зуб).
4. Пульпіт викликає приступи (сильний біль).
5. Якщо ви вчасно не звернулись до (лікар) і не заплумбували (каріозна порожнина), то процес руйнування (зуб) буде продовжуватися.

2. Використайте однокореневі слова ПУЛЬПА, ПУЛЬПІТ; БІЛЬ, БОЛІТИ, БОЛЬОВИЙ БЕЗБОЛЬОВИЙ у наступних реченнях. / Use the cognate words ПУЛЬПА, ПУЛЬПІТ; БІЛЬ, БОЛІТИ, БОЛЬОВИЙ БЕЗБОЛЬОВИЙ in the following sentences.

1. Хронічний ... - зазвичай результат гострого ... .
2. Під час пульпіту ... інколи обмежується лише в одному зубі.
3. Під час гострих пульпітів короточасні приступи сильних ... змінюються тривалими ... проміжками.
4. Лікування ... складається з видалення ... із хворого зуба.

3. Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти. / Choose the corresponding English equivalents to the Ukrainian phrases.

1. приступ сильного болю	1. uncover area of tooth
2. гнійний пульпіт	2. painless intervals
3. оголена ділянка зуба	3. attacks of strong pain

4. больові відчуття   4. purulent ...
 5. безбольові проміжки   5. pain reeling

4. Знайдіть у тексті «Пульпіт» речення, що відповідають наступним граматичним конструкціям: / Find in the text «Pulpitis» sentences corresponding to the following grammar constructions:

- ЩО? – ЩО?
 ЩО? складається з ЧОГО?
 ЩО? бере участь у ЧОМУ?

LESSON 14

Medical card of a dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arabic and Roman numerals.

Characteristics of the subject by external features. The instrumental case of the performer of the action. Expression of the sequence of action

Медична карта стоматологічного хворого.

Кількісні і порядкові числівники та їх вживання. Арабські та римські цифри. Характеристика предмета за зовнішніми ознаками. Орудний відмінок виконавця дії. Вираження послідовності дії (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

The **cardinal numerals** denote number or some quantity of something and answer the question **Скільки?** (How many? How much?)

1	один, одна, одне, одні	11	одинадцять			100	сто
2	два, дві	12	дванадцять	20	двадцять	200	двісті
3	три	13	тринадцять	30	тридцять	300	триста
4	чотири	14	чотирнадцять	40	сорок	400	чотириста
5	п'ять	15	п'ятнадцять	50	п'ятдесят	500	п'ятсот
6	шість	16	шістнадцять	60	шістдесят	600	шістсот
7	сім	17	сімнадцять	70	сімдесят	700	сімсот
8	вісім	18	вісімнадцять	80	вісімдесят	800	вісімсот

9	дев'ять	19	дев'ятнадцять	90	дев'яносто	900	дев'ятсот
10	десять					1000	тисяча
						2000	дві тисячі
						3000	три тисячі
						4000	чотири тисячі
						5000	п'ять тисяч
1000000	(один) мільйон два мільйони три мільйони чотири мільйони п'ять мільйонів			1000000000	(один) мільярд два мільярди три мільярди чотири мільярди п'ять мільярдів		
2000000				2000000000			
3000000				3000000000			
4000000				4000000000			
5000000				5000000000			
23	двадцять один			361	триста шістдесят один		
34	тридцять чотири			404	чотиреста чотири		
44	сорок чотири			538	п'ятсот тридцять вісім		
67	шістдесят сім			777	сімсот сімдесят сім		
99	дев'яносто дев'ять			111	тисяча сто дванадцять		
108	сто вісім			2	дві тисячі триста		
117	сто сімнадцять			231	чотирнадцять		
246	двісті сорок шість			4	три тисячі п'ятсот двадцять		
				352	три		
				3	сім тисяч вісімсот сорок		
				784	чотири		
				4			

Memorise: The Ukrainian cardinal numerals are changed by cases. Cardinal **один** has gender and number, cardinal **два** has two forms: **два** – for masculine and neuter and **дві** – for feminine.

Declension of cardinal **один**

Case	Question	Singular		Plural
		Masculine and	Feminine gender	

		neuter gender		
Nominative	Скільки?	один одне(одно)	одна	одні
Genitive	Скількох?	одного	одної (однієї)	одних
Dative	Скільком?	одному	одній	одним
Accusative	як Н. або Р.	як Н. або Р.	одну	як Н. або Р.
Instrumental	Скількома?	одним	одною(однією)	одними
Locative	(на) Скількох?	(на) одному	(на) одній	(на) одних

Declension of cardinals **два, три, чотири**

Nominative	два, дві	три	чотири
Genitive	двох	трьох	чотирьох
Dative	двом	трьом	чотирьом
Accusative	як Називний або Родовий відмінок		
Instrumental	двома	трьома	чотирма
Locative	(на) двох	(на) трьох	(на) чотирьох

Declension of cardinals **5 – 19, 20, 30, 50 – 80**

Nominative	п'ять, шість	сім, вісім	одинадцять
Genitive	п'яти i п'ятьох шести i шістьох	семи i сімох восьми i вісьмох	одинадцяти i одинадцятьох
Dative	п'яти i п'ятьом шести i шістьом	семи i сімом восьми i вісьмом	одинадцяти i одинадцятьом
Accusative	п'ять або п'ятьох шість або шістьох	сім або сімох вісім або вісьмох	одинадцять або одинадцятьох
Instrumental	п'ятьма i п'ятьома шістьма i шістьома	сьома i сімома восьма i вісьмома	одинадцятьма i одинадцятьома
Locative	(на) п'яти i п'ятьох	(на) семи i сімох (на)	(на) одинадцяти i одинадцятьох

	(на) шест и і шість о́х	вось ми і вісьм о́х	
--	--	--------------------------------------	--

Usage !

1 - + N (Nom. Sing.) - грам, учень, дівчина, сумка, гривня, село

2, 3, 4 - + N (Nom. Pl.) - грами, учні, дівчини, сумки, гривні, села

5 ... 20, багато, декілька, мало, скільки? - + N (Gen. Pl.) - грамів, учнів, дівчат, сумок, гривень.

Ukrainian **ordinal numerals**, like adjectives agree in number and gender with the noun they modify. They answer the questions **Компий? Компа? Компе? Компі?** (which? by number).

Num erals	S i n g u l a r			P l u r a l
	Masculine	Feminine	Neuter	(all genders)
	Компий?	Компа?	Компе?	Компі?
1st	перший	перша	перше	перші
2nd	другий	друга	друге	другі
3rd	третій	третя	третє	треті
4th	четвертий	четверта	четверте	четверті
5th	п'ятий	п'ята	п'яте	п'яте
6th	шостий	шоста	шосте	шосте
7th	сьомий	сьома	сьоме	сьомі
8th	восьмий	восьма	восьме	восьмі
9th	дев'ятий	дев'ята	дев'яте	дев'яті
10th	десятий	десята	десяте	десяті
11th	одинадцятий	одинадцята	одинадцяте	одинадцяті
12th	дванадцятий	дванадцята	дванадцяте	дванадцяті
13th	тринадцятий	тринадцята	тринадцяте	тринадцяті
14th	чотирнадцятий	чотирнадцята	чотирнадцяте	чотирнадцяті
15th	п'ятнадцятий	п'ятнадцята	п'ятнадцяте	п'ятнадцяті
16th	шістнадцятий	шістнадцята	шістнадцяте	шістнадцяті
17th	сімнадцятий	сімнадцята	сімнадцяте	сімнадцяті
18th	вісімнадцятий	вісімнадцята	вісімнадцяте	вісімнадцяті
19th	дев'ятнадцятий	дев'ятнадцята	дев'ятнадцяте	дев'ятнадцяті
20th	двадцятий	двадцята	двадцяте	двадцяті

Usage !

1 - + N (Nom. Sing.) - грам, учень, дівчина, сумка, гривня, село

2, 3, 4 - + N (Nom. Pl.) - грами, учні, дівчини, сумки, гривні, села

5 ... 20, багато, декілька, мало, скільки? - + N (Gen. Pl.) - грамів, учнів, дівчат, сумок, гривень.

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька Л.І., Соловійова О.В., Кужелева Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання.

Exercises and tasks

1. Прочитайте текст «Медична карта стоматологічного хворого» і дайте відповіді на наступні питання. / Read the text «Medical card of a dental patient» and answer the following questions.

1. Що таке медична карта стоматологічного хворого?
2. З яких розділів (граф) складається медична карта стоматологічного хворого?
3. Що ви можете сказати про перший розділ медичної карти?
4. Що ви знаєте про такі розділи медичної карти стоматологічного хворого як «Діагноз» та «Розвиток даного захворювання»?
5. Що використовують для запису результатів огляду зубів?
6. Що показують горизонтальна та вертикальна лінії у зубній формулі?
7. Як позначаються постійні та молочні зуби у зубній формулі?
8. Які букви використовуються для позначення стану зуба?

2. Назвіть дієслова, від яких утворені наступні віддієслівні іменники. / Name the verbs from which the following verbal nouns are formed.

Обстеження, лікування, опитування, огляд, проведення, розвиток, захворювання, запис, огляд, використання, позначення.

3. Замість крапок поставте потрібні прийменники. / Put the necessary prepositions instead of dots.

1. ... запису результатів огляду зубів використовується спеціальна схема (під; у; на; для; за).
2. Це документ, ... якому реєструються паспортні дані, результати обстеження та лікування (на; від; під; у; за).
3. ... цьому постійні зуби позначаються арабськими цифрами (у; на; під; при).
4. Перший розділ медичної карти заповнюється ... реєстратурі (на; за; під; у).
5. Перший раз медична карта заповнюється, коли хворий звертається ... поліклініку (на; до; у; під; за).

4. Знайдіть у тексті «Медична карта стоматологічного хворого» речення, що відповідають наступним граматичним

конструкціям: / Find in the text «Medical card of a dental patient» sentences corresponding to the following grammar constructions:

ЩО? – це ЩО?

ЩО? заповнюється ДЕ?

ЩО? заповнюється КИМ?

LESSON 15

Medical card of a dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arabic and Roman numerals.

Characteristics of the subject by external features. The instrumental case of the performer of the action. Expression of the sequence of action

Медична карта стоматологічного хворого.

Кількісні і порядкові числівники та їх вживання. Арабські та римські цифри. Характеристика предмета за зовнішніми ознаками. Орудний відмінок виконавця дії. Вираження послідовності дії (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ SELF STUDY

The **cardinal numerals** denote number or some quantity of something and answer the question **Скільки?** (How many? How much?)

1	один, одна, одне, одні	11	одинадцять			100	сто
2	два, дві	12	дванадцять	20	двадцять	200	двісті
3	три	13	тринадцять	30	тридцять	300	триста
4	чотири	14	чотирнадцять	40	сорок	400	чотирист а
5	п'ять	15	п'ятнадцять	50	п'ятдесят	500	п'ятсот
6	шість	16	шістнадцять	60	шістдесят	600	шістсот
7	сім	17	сімнадцять	70	сімдесят	700	сімсот
8	вісім	18	вісімнадцять	80	вісімдесят	800	вісімсот
9	дев'ять	19	дев'ятнадцять	90	дев'яност о	900	дев'ятсот
10	десять					1000	тисяча
						2000	дві тисячі
						3000	три тисячі

						4000	чотири тисячі
						5000	п'ять тисяч
1000000	(один) мільйон		1000000000	(один) мільярд			
2000000	два мільйони		2000000000	два мільярди			
3000000	три мільйони		3000000000	три мільярди			
4000000	чотири мільйони		4000000000	чотири мільярди			
5000000	п'ять мільйонів		5000000000	п'ять мільярдів			
23	двадцять один	361	триста шістдесят один				
34	тридцять чотири	404	чотиріста чотири				
44	сорок чотири	538	п'ятсот тридцять вісім				
67	шістдесят сім	777	сімсот сімдесят сім				
99	дев'яносто дев'ять	111	тисяча сто дванадцять				
108	сто вісім	2	дві тисячі триста				
117	сто сімнадцять	231	чотирнадцять				
246	двісті сорок шість	4	три тисячі п'ятсот двадцять				
		352	три				
		3	сім тисяч вісімсот сорок				
		784	чотири				
		4					

Memorise:

The Ukrainian cardinal numerals are changed by cases. Cardinal **один** has gender and number, cardinal **два** has two forms: **два** – for masculine and neuter and **дві** – for feminine.

Declension of cardinal **один**

Case	Question	Singular		Plural
		Masculine and neuter gender	Feminine gender	
Nominative	Скільки?	один одне(одно)	одна	одні
Genitive	Скількох?	одного	одної (однієї)	одних
Dative	Скільком?	одному	одній	одним
Accusative	як Н. або Р.	як Н. або Р.	одну	як Н. або Р.

Instrumental	Скількома?	одним	одною(однією)	одними
Locative	(на) Скількох?	(на) одному	(на) одній	(на) одних

Declension of cardinals **два, три, чотири**

Nominative	два, дві	три	чотири
Genitive	двох	трьох	чотирьох
Dative	двом	трьом	чотирьом
Accusative	як Називний або Родовий відмінок		
Instrumental	двома	трьома	чотирма
Locative	(на) двох	(на) трьох	(на) чотирьох

Declension of cardinals **5 – 19, 20, 30, 50 – 80**

Nominative	п'ять, шість	сім, вісім	одинадцять
Genitive	п'яти <i>i</i> п'ятьох шести <i>i</i> шістьох	семи <i>i</i> сімох восьми <i>i</i> вісьмох	одинадцяти <i>i</i> одинадцятьох
Dative	п'яти <i>i</i> п'ятьом шести <i>i</i> шістьом	семи <i>i</i> сімом восьми <i>i</i> вісьмом	одинадцяти <i>i</i> одинадцятьом
Accusative	п'ять <i>або</i> п'ятьох шість <i>або</i> шістьох	сім <i>або</i> сімох вісім <i>або</i> вісьмох	одинадцять <i>або</i> одинадцятьох
Instrumental	п'ятьма <i>i</i> п'ятьома шістьма <i>i</i> шістьома	сьома <i>i</i> сімома восьма <i>i</i> вісьмома	одинадцятьма <i>i</i> одинадцятьома
Locative	(на) п'яти <i>i</i> п'ятьох (на) шести <i>i</i> шістьох	(на) семи <i>i</i> сімох (на) восьми <i>i</i> вісьмох	(на) одинадцяти <i>i</i> одинадцятьох

Usage !

1 - + N (Nom. Sing.) - грам, учень, дівчина, сумка, гривня, село

2, 3, 4 - + N (Nom. Pl.) - грами, учні, дівчини, сумки, гривні, села

5 ... 20, багато, декілька, мало, скільки? - + N (Gen. Pl.) - грамів, учнів, дівчат, сумок, гривень, сіл декілька.

Ukrainian **ordinal numerals**, like adjectives agree in number and gender with the noun they modify. They answer the questions **Котрий? Котра? Котре? Котрі?** (which? by number).

Numerals	S i n g u l a r			P l u r a l (all genders)
	Masculine	Feminine	Neuter	
	<i>Компий?</i>	<i>Компа?</i>	<i>Компе?</i>	<i>Компи?</i>
1st	перший	перша	перше	перші
2nd	другий	друга	друге	другі
3rd	третій	третья	третє	треті
4th	четвертий	четверта	четверте	четверті
5th	п'ятий	п'ята	п'яте	п'яте
6th	шостий	шоста	шосте	шосте
7th	сьомий	сьома	сьоме	сьомі
8th	восьмий	восьма	восьме	восьмі
9th	дев'ятий	дев'ята	дев'яте	дев'яті
10th	десятий	десята	десяте	десяті
11th	одинадцятий	одинадцята	одинадцяте	одинадцяті
12th	дванадцятий	дванадцята	дванадцяте	дванадцяті
13th	тринадцятий	тринадцята	тринадцяте	тринадцяті
14th	чотирнадцятий	чотирнадця та	чотирнадця те	чотирнадця ті
15th	п'ятнадцятий	п'ятнадцят а	п'ятнадцят е	п'ятнадцяті
16th	шістнадцятий	шістнадцят а	шістнадцят е	шістнадцят і
17th	сімнадцятий	сімнадцята	сімнадцяте	сімнадцяті
18th	вісімнадцятий	вісімнадцят а	вісімнадцят е	вісімнадцят і
19th	дев'ятнадцятий	дев'ятнадц ята	дев'ятнадц яте	дев'ятнадц яті
20th	двадцятий	двадцята	двадцяте	двадцяті

Usage !

1 - + N (Nom. Sing.) - грам, учень, дівчина, сумка, гривня, село

2, 3, 4 - + N (Nom. Pl.) - грами, учні, дівчини, сумки, гривні, села

5 ... 20, багато, декілька, мало, скільки? - + N (Gen. Pl.) - грамів, учнів, дівчат, сумок, гривень, сіл декілька.

Методичне забезпечення заняття.

Methodological support of classes:

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

Чикайло І. В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

Чистякова А.Б., Селіверстова А.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Вчимо українську мову самостійно. Частина І. Практикум з української мови для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки./ Васецька А.І., Соловійова О.В., Кужелева

Л.М.- Запоріжжя, 2019.- 158 с.

Гайдук Л.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Вправи і завдання. Exercises and tasks

1. Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі і запишіть речення. / Put the words in brackets in the correct grammatical form and write the sentence.

1. Паспортна частина заповнюється в (реєстратура), коли хворий перший раз приходить у (поліклініка).
2. Для (запис) результатів огляду (зуби) використовується спеціальна схема.
3. При цьому постійні зуби позначають (арабські цифри), а тимчасові (молочні) – (римськими).

2. Заповніть пропуски, вживаючи правильні форми дієслів у рамці:

приходити, вказувати, використовувати, показувати, позначати, заповнюватися
---

1. Постійні зуби ... арабськими цифрами.
2. Для позначення стану зуба ... такі букви: С, Р, РТ, П, К.
3. У графі «Розвиток даного захворювання» необхідно ... появу перших ознак захворювання.
4. Перший розділ медичної карти ..., коли хворий перший раз ... у поліклініку.
5. У зубній формулі горизонтальна лінія ... приналежність зубів до верхньої або нижньої щелепи.

3. Поставте наступні слова у потрібній граматичній формі, складіть із них речення. / Put the following words in the correct grammatical form, make sentences from them.

1. Запис, для, результати, зуби, огляд, схема, використовувати, спеціальний.
2. Розділ, медичний, перший, заповнювати, карта, реєстратура, в.
3. Паспортні, документ, це, медичний, стоматологічний, карта, дані, хворий, де, реєструватися.

4. Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти. / Choose the corresponding English equivalents to the Ukrainian phrases.

1. by this scheme	1. арабська цифра
2. state of tooth	2. огляд зубів

3. examination of teeth захворювання	3.перебіг
4. running of the illness	4. за цією схемою
5. arabic numeral	5. стан зуба

**THEMATIC PLAN OF INDIVIDUAL WORK
of Ukrainian language for foreign students of stomatological
department (2-nd year study, 3 semester)
2021-2021 st.year**

№	TOPIC	Number of hours	Type of control
<i>Submodule 3. Professional communication. Medical terminology</i>			
1	Dentistry. Accusative and prepositional cases. Grammatical construction: Що? – Що?, Що? сформувалось (зародилось) Коли? , Що? поділяється на Що? Compound words.	3	control on the practical classes
2	Teeth. Accusative, locative and genitive cases. Grammatical construction: Що? служить Для чого?, У кого є Що?, Що складається з Чого?, Що росте Де?, Де? виростає Що? Formation of verbal nouns. The characteristics of the subject by the external properties and its purpose.	3	
3	Two sets of man's teeth. Locative and genitive cases of nouns and numerals. Grammatical construction: Що? розташоване (знаходиться) Де?, Що? є результатом Чого?, Хто? має Що?, Хто? має Скільки? Чого?, Що? появляється Коли? Де? Quantitative characteristic of the subject.	3	
4	Teeth: their development and structure. Milk and permanent teeth. Genitive and instrumental. The structure of the teeth. The use of the accusative, locative, instrumental, genitive cases (nouns, adjectives). Grammatical construction: Що? має Що?, Де? виділяють Що?, Що? покриті Чим?, Що? знаходиться Де?, Що? служить для Чого?, Що? складається з Чого? The expression of spatial relations. Characterization of the object by composition and structure. Identification auxiliary sentence.	3	
5	The structure of teeth. The use of Accusative, Locative, Instrumental, Genitive Cases (nouns, adjectives). Expression of spatial relations. Characteristics of the object by constitution and structure	3	
6	Examination of teeth. The use of the accusative, genitive and instrumental. The expression of causal relations and relations of purpose. Grammatical construction: Що? може привести до ТОГО, Що..., Що? потрібно ДЛЯ ЧОГО?, ДЛЯ ЧОГО потрібно ЩО РОБИТИ? Вживання слів ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО.	3	

7	Examination of teeth. Use of Accusative, Genitive and Instrumental Cases. Names of dental instruments	3	
8	Percussion. Medical vocabulary of Latin origin. Locative and accusative cases of nouns. Grammatical construction: ЩО? використовується ДЛЯ ЧОГО?, ДЕ? виникає ЩО?, ЩО? має ЩО?. Verbal noun. pointing out the place of action.	3	
9-10	Caries. Related words. Adverbs of manner. The use of locative, accusative and instrumental. Grammatical construction: ЩО? відбувається ДЕ?, ДЕ? появляється ЩО?, ЩО? появляється ЧОМУ?, ЩО? можна відчувати ЧИМ?, ЩО? розповсюджується НА ЩО? The expression of spatial relation and pointing out the cause of action.	4	
11	Caries. Cognate words. Adverbs of manner. The use of Locative, Accusative, Instrumental Cases. Expression of spatial relations and indication of the reason for action. Examination of the patient in therapeutic dentistry	3	
12	Pulpit. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of subject by the composition and internal functions. Grammatical construction: ЩО? викликає ЩО?, ЩО? обмежується ДЕ? (У ЧОМУ?), ЩО? поділяється НА ЩО?, ЩО? викликається ЧИМ?, ЩО? характеризується ЧИМ?, ЩО? складається з ЧОГО? Nouns and adjectives in locative, genitive and instrumental.	3	
13	Pulpitis. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of the subject by composition and internal functions. Nouns and adjectives in the Locative, Genitive and Instrumental Cases	3	
14	Medical card of dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arab and Roman numerals. Grammatical construction: ЩО? заповнюється ДЕ?, ЩО? заповнюється КИМ? (КОЛИ?), ЩО? використовується ДЛЯ ЧОГО?, ЩО? позначають ЯК? (ЧИМ?), ЩО? використовують ДЛЯ ЧОГО? Characteristic of the subject by the external feature. Instrumental of doer action. The expression of sequence of action.	3	
15	Medical card of a dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arabic and Roman numerals. Characteristics of the subject by external features. The instrumental case of the performer of the action. Expression of the sequence of action	3	
	Total	43	